

GOVMON

eGovernment Monitor

Introduksjon til web teknologier for bedre kvalitet på nett

12K møte – 19. Mai, 2010

eGovMon projektet gjennomføres med
støtte fra Norges Forskningsråd
VERDIKT kontrakt 183392/S10

Agenda

Tid	Tema	Ved
1200	Kort oversikt over møtet og målsetninger.	Mikael Snaprud, Tingtun
1215	Publisering på nett i kommunen: begreper og teknikker HTML, CSS, portaler (CMS) mm.	Lasse Berntzen, HiVE
1300	Publisering på nett i kommunen og publiseringsmaler: hvilke feil kan rettes av kommune. Kvalitetssikring for web redaktører.	Mikael Snaprud, Tingtun
1330	Pause - flytte til rom med PCer	
1340	Forstå mer om tilgjengelighet: Prøv selv simulator som viser noe av hvordan mennesker med nedsatt funksjonevne bruker Internett.	<i>Christian Amble, Tingtun</i> <i>Gruppearbeid</i>
	Innføring: eGovMon Wiki	
	Praktisk utprøving av Sjekk av nettside og evt. nettsted.	Alle
	Skriv et innlegg i eGovMon Wiki om noe du funnet ut av ved hjelp av Sjekker verktøyene.	Alle
	Oppsummering	Torill Lønningdal, Mikael Snaprud
1500	Vel hjem	

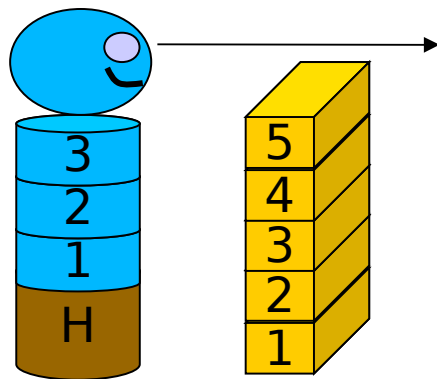
Oversikt over møte - mål

Formidle innsikter for mer målrettet forbedring av de egne nettstedene.

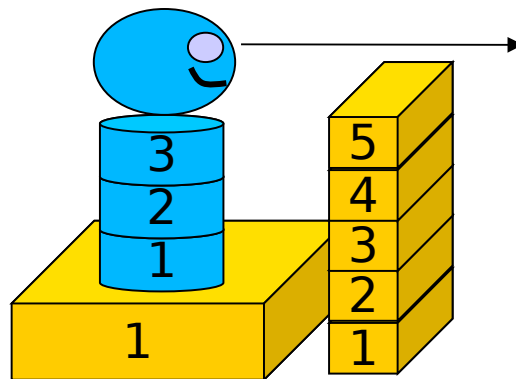
Gå gjennom eksempler på hvordan automatisk sjekk kan brukes for å finne og fjerne barrierer.

Dele erfaringer med å finne og fjerne feil.

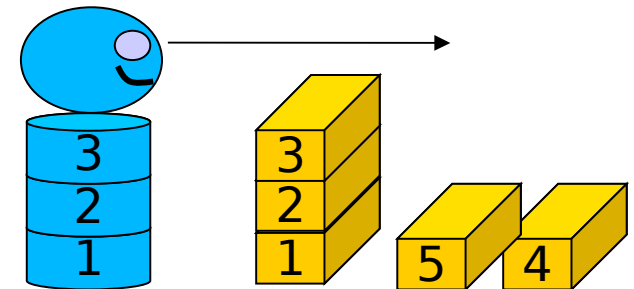
Universell utforming

Gjenopprette funksjon med Hjelpemiddel

Overvinne barrierer med Hjelpemiddel

Fjerne Barrierer
For eksempel adgang til bygning uten trappetrinn

Telefonkatalogen Online - Opera 7.11

File Edit View Navigation Bookmarks Mail Window Help

Rewind Back Forward F.Forward Reload Home Hotlist Wand New Mail

Freitag sa Kari ja til Trine. Helgen etter kunne Torbjørn ta spranget fullt ut. Spør Kari om lån du også! GE Capital Bank

Telefonkataloge...

http://opplys.uninett.no/katalog/tekst.php?streng=lillesand

Go Google search 100%

TELEFONKATALOGEN

Lillesand

Lillesand kommune, Østreg. 2, 4790 Lillesand	37261500
-Pb. 23, 4791 Lillesand	
--Kont.tid 15/9-14/5 8-16 mand.-torsd.fred.	
--8-15.30 15/5-14/9 8-15	
--Kommunetorg/ sentralbord	37261500
---Telefaks	37261599
--Administrasjonssjef rådmann	37261500
--Arkiv	37261500
--Brannheten / brannvesenet	37261500
--Brannmelding	110
--Byggesaksenhet	37261500
--Dagsenter Anden Etage, Østreg. 2, 4790 Lillesand	37271951
--Distriktsrevisjonen	37261350
---Mobiltelefon	95195791
--Dovreheimen Helsecenter	37261700

Opera Linux Search Super seal linux.com DealTime Amazon.cc slashdot... freshme... linuxcent... linuxdoc... linuxlinks...

Ulike behov
for tilgang

Standarder

Nasjonalt portal – Standardiseringsportalen

<http://standard.difi.no/index.html>

Publisering av tekstdokumenter på nett

Det er obligatorisk å benytte HTML 4.01 (W3C 1999)/ XHTML 1 (W3C 2000)

PDF 1.4 – 1.6, PDF 1.7 (ISO 32000-1) eller PDF/A (ISO 19005-1) for publisering av ferdigstilte dokumenter der det anses nødvendig å bevare formateringen.

ODF 1.1 (Oasis, februar 2007), for publisering av dokumenter beregnet for videre bearbeiding.

Difi- åpent møte om OOXML og ODF den 26.5.

Agenda

Tid	Tema	Ved
1200	Kort oversikt over møtet og målsetninger.	Mikael Snaprud, Tingtun
1215	Publisering på nett i kommunen: begreper og teknikker HTML, CSS, portaler (CMS) mm.	Lasse Berntzen, HiVE
1300	Publisering på nett i kommunen og publiseringsmaler: hvilke feil kan rettes av kommune. Kvalitetssikring for web redaktører.	Mikael Snaprud, Tingtun
1330	Pause - flytte til rom med PCer	
1340	Forstå mer om tilgjengelighet: Prøv selv simulator som viser noe av hvordan mennesker med nedsatt funksjonevne bruker Internett.	<i>Christian Amble, Tingtun</i> <i>Gruppearbeid</i>
	Innføring: eGovMon Wiki	
	Praktisk utprøving av Sjekk av nettside og evt. nettsted.	Alle
	Skriv et innlegg i eGovMon Wiki om noe du funnet ut av ved hjelp av Sjekker verktøyene.	Alle
	Oppsummering	Torill Lønningdal, Mikael Snaprud
1500	Vel hjem	

Publisering på nett i
kommunen: begreper og
teknikker HTML, CSS, portaler
(CMS) mm.

Lasse Berntzen

eGovernment Monitor

Kvalitetsikring for Publisering på nett i kommunen

12K, 2010-05-19

Annika Nietzio (FTB), Mikael Snaprud (Tingtun AS)

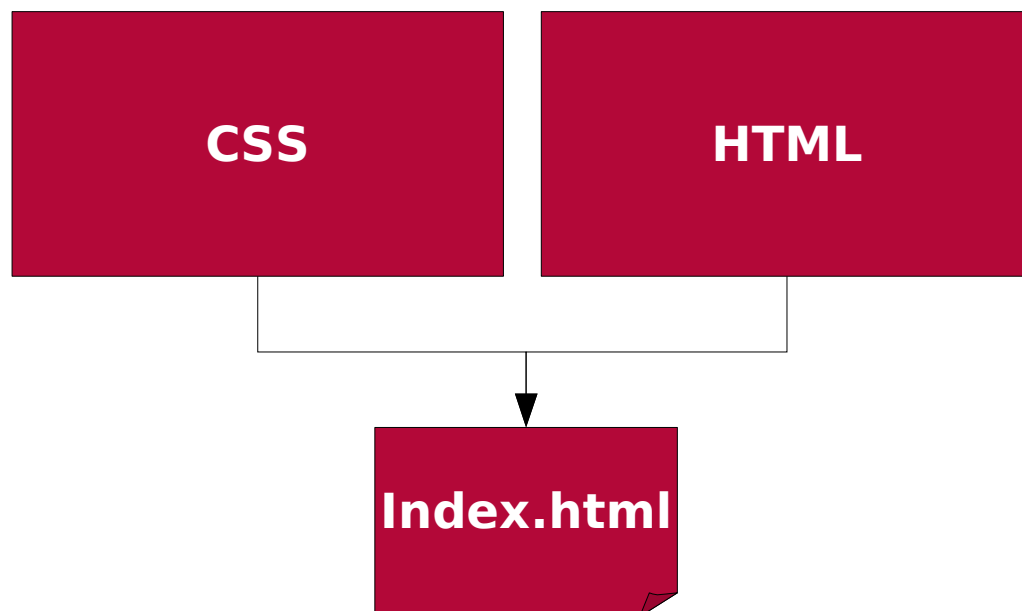
Kvalitet

- Kvaliteten påvirkes av
 - Publiseringsløsning (leverandør)
 - Maler (redaktør eller leverandør)
 - Redaktøren
- Kvaliteten påvirker Nytteverdien

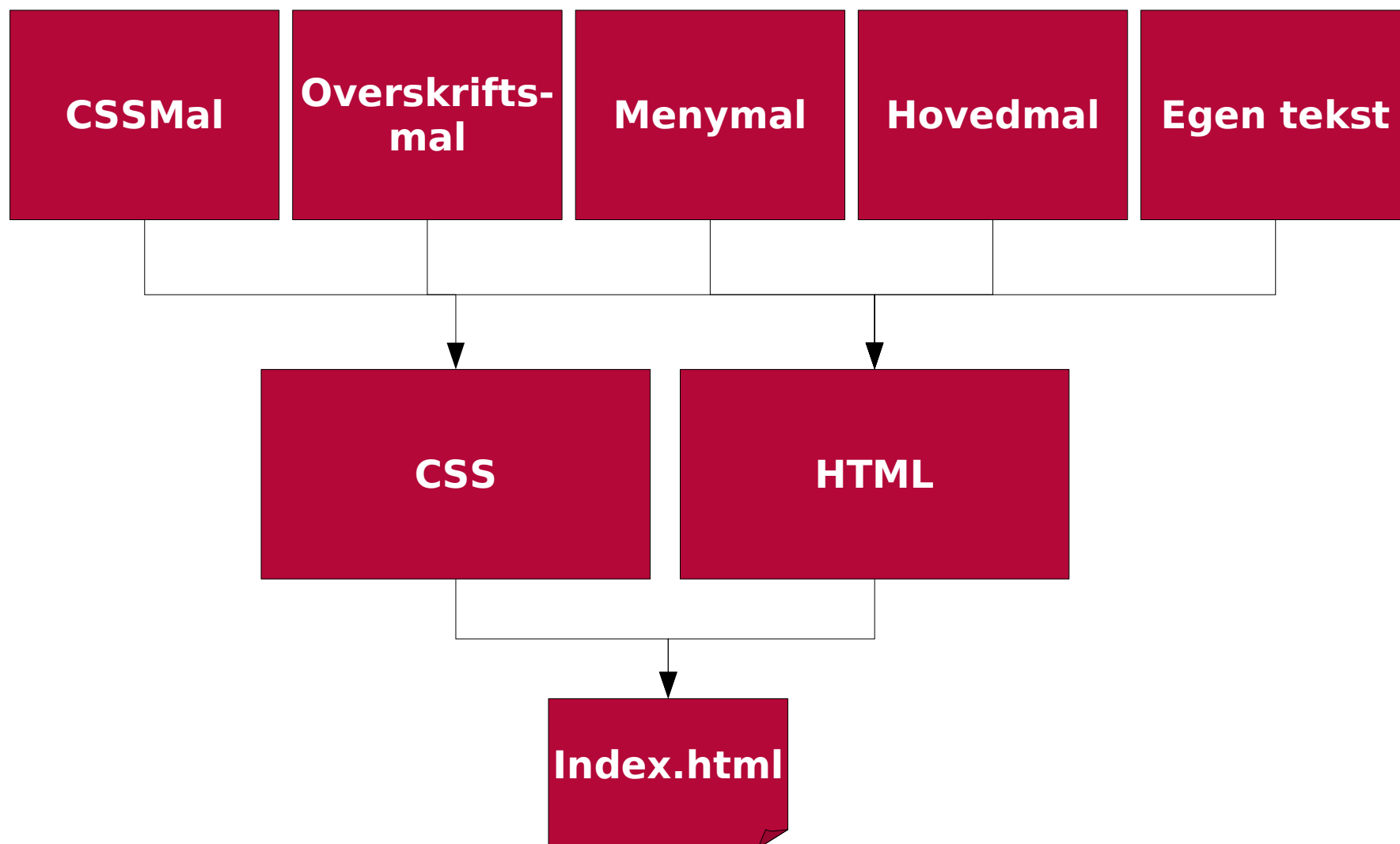
Maler på nettsteder

- I bruk på store deler av nettstedet
- Endringer gir ofte stor virkning
- Maler kan gjenbrukes på det egne nettstedet og spres til andre

Nettsidens oppbygning (1)

Nettsidens oppbygning (2)

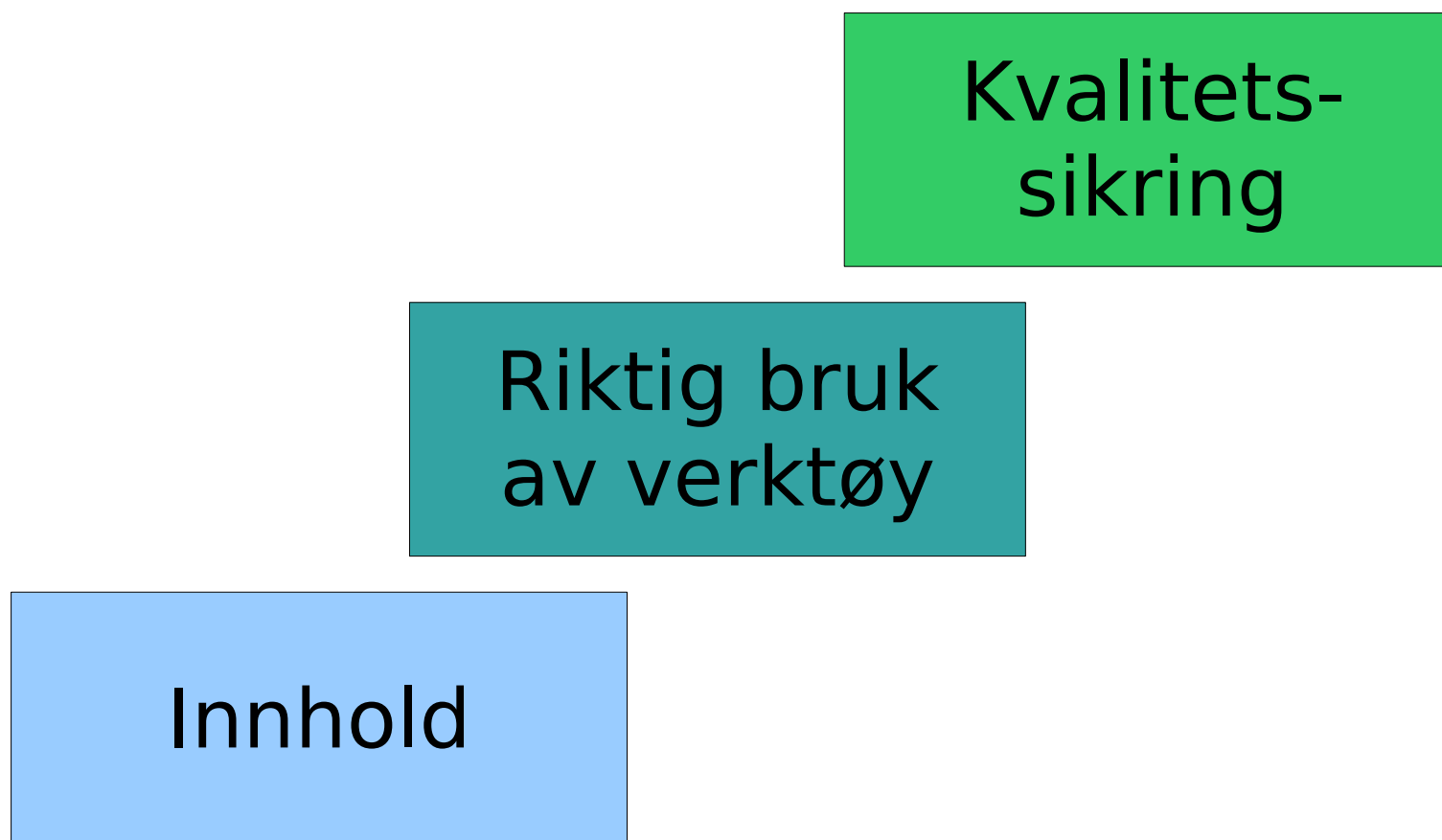
Bookmarks

- Evaluation summary
- Summary of found errors
- Barriers found on the page with the eAccessibility Checker
- Corrected Template

```
183.
184.
185.<div id="edialog">
186.
187.   <table border="0" cellpadding="0" cellspacing="0"
188.     style="border-collapse: collapse; border-color: #111111; margin-
bottom: 5px; width: 148px;">
189.   <tr>
190.     <td width="148" valign="top" height="1" style="width:148px;height:1px"
colspan="2">
191.
192.
193.     <iframe name="edialog24_Chat_med_ansatte"
src="http://www.hole.no/edialog.htm" width="100%" marginwidth="1"
marginheight="1" scrolling="no" height="90" title="Her finner du eDialog24 - en
interaktiv chattemulighet med administrasjon og politikere"
frameborder="0">
194.     Leseren har ikke støtte for innebygde rammer, eller er konfigurert til
ikke å vise innebygde rammer.</iframe>
195.
196.     </td>
197.   </tr>
198.   <tr>
199.     <td width="102" valign="top" height="1"
style="width:102px;height:1px">Kontakt ordfører</td>
200.     <td width="46" style="width:46px">
201.<!-- KONTAKTPUNKTER -->
202.
203.
204.<!-- KONTAKTPUNKTER GENERELL KODE -->
205.<script type="text/javascript"><!--
206.if(window.SymRealWinOpen){window.open = SymRealWinOpen;}var
e24loc=document.location;if(window.parent){e24loc=window.parent.location;}
207.--></script>
```

Arbeidsflyten

- Tenk tilgjengelighet under hele prosessen:

Innhold

Språk (1)

- Rettskrivning
 - stavekontroll i Firefox
 - <http://www.egovmon.no/en/contact/>

Contact Form

Name

Contact information

Subject

Message

Hei,
jeg har et sprsmål om tillgjegelighet.

tilgjengelighet

tillateligheten

tillateligheta

tillatelighet

Add to Dictionary

Undo

Cut

Copy

Paste

Delete

Select All

Properties

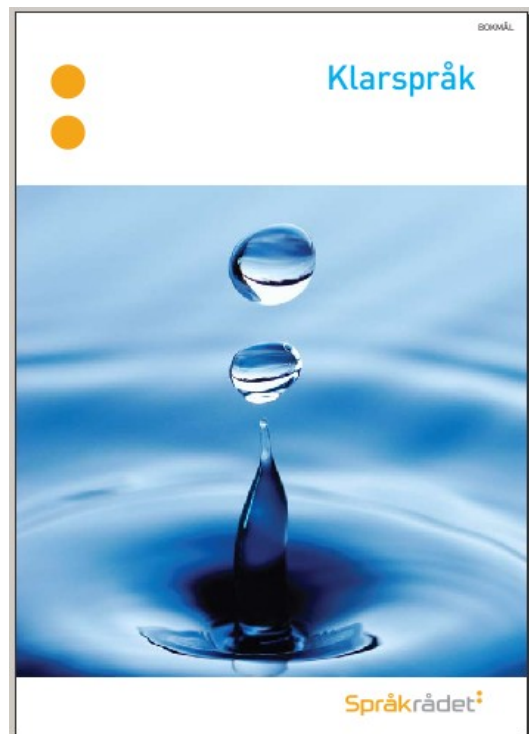
Check Spelling

Innhold

Språk (2)

- Enkelt og klart språk
 - Hvordan skrive klart? Sjekkliste for skribenter

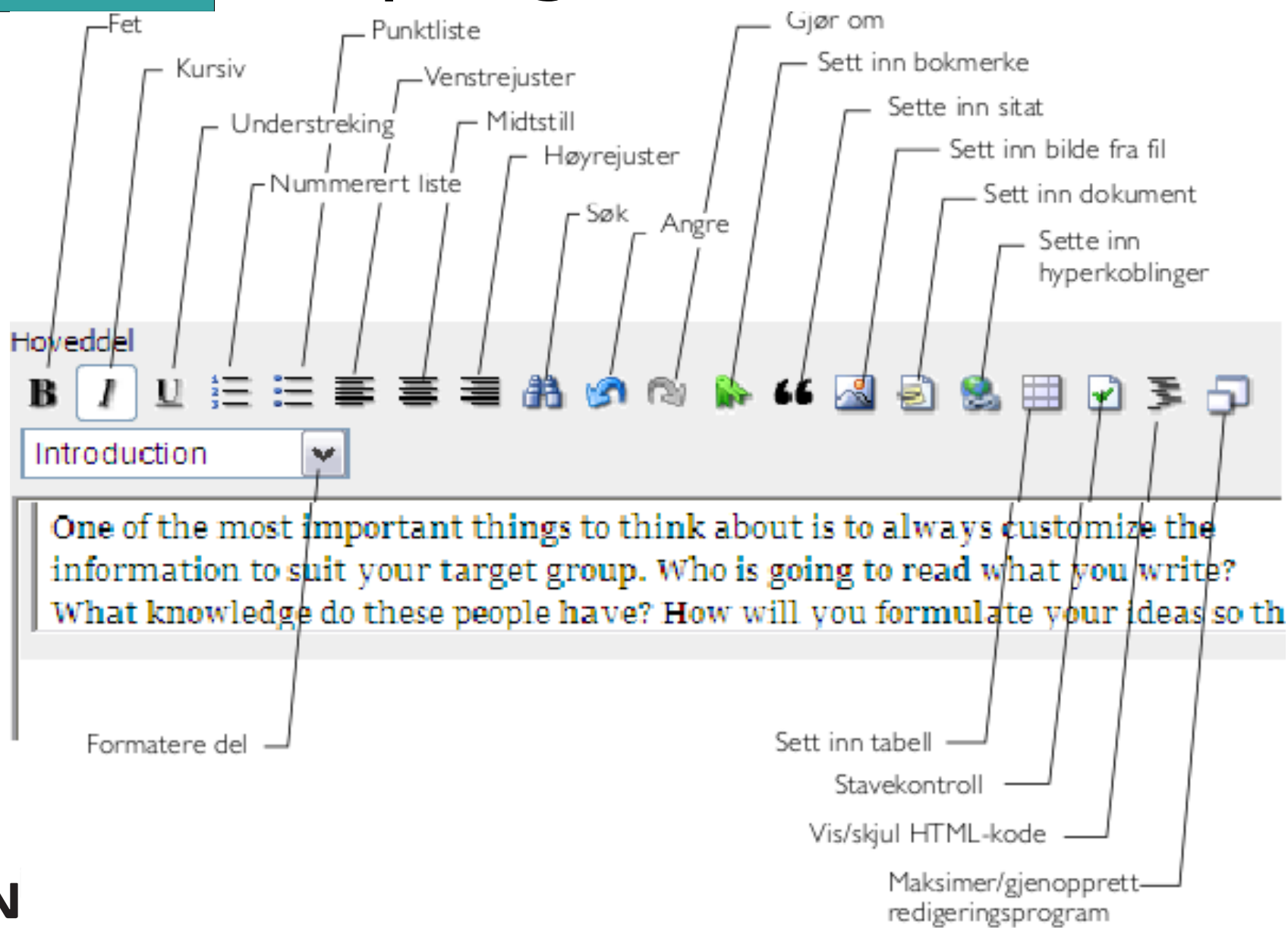
<http://www.sprakrad.no/Toppmeny/Publikasjoner/Brosjyrar/>

- DIFI 2.12: Teksten på nettsidene er forståelig og enkel å lese
 - LIX-tall 55 eller høyere – Teksten er ikke lettlest.
 - LIX-tall 54-45 – Teksten har middels/normal lesbarhet.
 - LIX-tall 44 eller lavere – Teksten er lettlest
- <http://www.lix.se/index.php>

Riktig bruk av verktøy

Redigeringsprogrammet (1)

Riktig bruk av verktøy

Redigerings- programmet (2)

- Lær hvordan man ...
 - limer inn tekst
 - legger inn bilde med alternativ tekst
 - legger inn overskrifter
 - legger inn uthevet tekst
- og bruk det bevisst!

W3C validator (1)

<http://validator.w3.org/check>

Errors found while checking this document as XHTML 1.0 Transitional!

Result:	2 Errors, 1 warning(s)	
Address :	<input type="text" value="http://www.regjeringen.no/nb.html?id=4"/>	
Encoding :	utf-8	<input type="text" value="(detect automatically)"/>
Doctype :	XHTML 1.0 Transitional	<input type="text" value="(detect automatically)"/>
Root Element:	html	
Root Namespace:	http://www.w3.org/1999/xhtml	

Options

- Show Source Show Outline List Messages Sequentially Group Error Messages by Type
 Validate error pages Verbose Output Clean up Markup with HTML Tidy

[Help](#) on the options is available.

Revalidate

Validation Output: 2 Errors

✘ **Line 239, Column 79: document type does not allow element "a" here; missing one of "object", "span", "bdo", "applet", "iframe", "tt", "i", "b", "u", "s", "strike", "big", "small", "font", "em", "strong", "dfn", "code", "q", "samp", "kbd", "var", "cite", "abbr", "acronym", "sub", "sup", "label", "ins", "del" start-tag**

```
...//samarbeidforarbeid.regjeringen.no/" > Samarbeid for arbeid</a></a>
```

The mentioned element is not allowed to appear in the context in which you've placed it; the other mentioned elements are the only ones that are both allowed there *and* can contain the element mentioned. This might mean that you need a containing element, or possibly that you've forgotten to close a previous element.

One possible cause for this message is that you have attempted to put a block-level element (such as "<p>" or "<table>") inside an inline element (such as "<a>", "", or "").

✘ **Line 258, Column 23: Attribute "Style" is not a valid attribute. Did you mean "style"?**

```
<h2 style="font-size:2.0em;">
```

You have used the attribute named above in your document, but the document type you are using does not support that attribute for this element. This error is often caused by incorrect use of the "Strict" document type with a document that uses frames (e.g. you must use the "Transitional" document type to get the "target" attribute), or by using vendor proprietary extensions such as "marginheight" (this is usually fixed by using CSS to achieve the desired effect instead).

This error may also result if the element itself is not supported in the document type you are using, as an undefined element will have no supported attributes; in this case, see the element-undefined error message for further information.

How to fix: check the spelling and case of the element and attribute, (Remember XHTML is all lower-case) and/or check that they are both allowed in the chosen document type, and/or use CSS instead of this attribute. If you received this error when using the <embed> element to incorporate flash media in a Web page, see the [FAQ item on valid flash](#).

Kvalitets- sikring

Andre verktøy fra W3C (1)

- CSS validator

<http://jigsaw.w3.org/css-validator/>

Kvalitets- sikring

Andre verktøy fra W3C (2)

- Link checker

<http://validator.w3.org/checklink>

There are issues with the URLs listed below. The table summarizes the issues and suggested actions by HTTP response status code.

Code	Occurrences	What to do
(N/A)	12	<i>The link was not checked due to robots exclusion rules. Check the link manually, and see also the link checker documentation on robots exclusion.</i>
(N/A)	1	Accessing links with this URI scheme has been disabled in link checker.
200	5	Some of the links to this resource point to broken URI fragments (such as index.html#fragment).
302	1	<i>This is a temporary redirect. Update the link if you believe it makes sense, or leave it as is.</i>
404	2	The link is broken. Double-check that you have not made any typo, or mistake in copy-pasting. If the link points to a resource that no longer exists, you may want to remove or fix the link.

Kvalitets-
sikring

eAccessibility Checker

<http://accessibility.egovmon.no>

Konklusjon

- 1) Lær å bruke CMSen
- 2) Hver gang du legger inn noe i CMSen
 - Klart og enkelt språk.
 - Rettskrivning.
 - W3C validator.
 - eAccessibility Checker.
 - Husk alt-tekst og overskrifter.
- 3) Nytt nettsted
 - Detaljert sjekk av tilgjengelighet.

Konklusjon

- Har kommunen retningslinjer for stil (styleguide), arbeidsflyt- dokumentasjon?
 - Nyttig hvis flere webredaktører jobber med de samme nettsidene.
 - Enhetlig struktur i artikler.
 - Kan brukes til å lære opp nye redaktører.

Bytte rom - pause - Foto

Agenda

Tid	Tema	Ved
1200	Kort oversikt over møtet og målsetninger.	Mikael Snaprud, Tingtun
1215	Publisering på nett i kommunen: begreper og teknikker HTML, CSS, portaler (CMS) mm.	Lasse Berntzen, HiVE
1300	Publisering på nett i kommunen og publiseringsmaler: hvilke feil kan rettes av kommune. Kvalitetssikring for web redaktører.	Mikael Snaprud, Tingtun
1330	Pause - flytte til rom med PCer	
1340	Forstå mer om tilgjengelighet: Prøv selv simulator som viser noe av hvordan mennesker med nedsatt funksjonevne bruker Internett.	<i>Christian Amble, Tingtun</i> <i>Gruppearbeid</i>
	Innføring: eGovMon Wiki	
	Praktisk utprøving av Sjekk av nettside og evt. nettsted.	Alle
	Skriv et innlegg i eGovMon Wiki om noe du funnet ut av ved hjelp av Sjekker verktøyene.	Alle
	Oppsummering	Torill Lønningdal, Mikael Snaprud
1500	Vel hjem	

eGovernment Monitor

Forstå tilgjengelighet: Prøv selv hvordan mennesker med nedsatt funksjonsevne bruker Internett.

***12K, Christian Amble
HiVe, 2010-05-19***

- Web Accessibility toolbar for IE
 - <http://www.webaim.org/resources/ais/>
- Accessibility toolbar for Firefox
 - <https://addons.mozilla.org/en-US/firefox/addon/5809>
- Screen reader emulatorer,
 - WebAnywhere
<http://wa.cs.washington.edu/>
 - Webformator (Windows):
<http://www.webformator.de/englisch/index.php>
 - Fangs (Firefox):
<https://addons.mozilla.org/en-US/firefox/addon/402>

WebAnywhere

- Et ikke-visuelt grensesnitt til verdensveven.
- Tillater interaksjon med nettet på samme måte som mange skjermlesere.
- Kjøres rett fra nettleseren.
 - Dvs. ingen installasjon nødvendig så bruk på PC-er der det ikke er tillatt er mulig (f.eks. biblioteker.)
- <http://wa.cs.washington.edu/>

Bruke tastur uten fingre

Åpne www.doffin.no

- Velg registrering
- Velg Leverandør registrering
- Legg in e-post adresse

Hva er problemet?

Forslag til løsning?

Sjekk fra eGovMon

- Sjekk av nettsted - rapport delt ut.
 - Tilbakemeldinger på rapporten velkommen
 - Evt. Gå gjennom samlet
- Sjekk av nettside - se online
 - <http://accessibility.egovmon.no/>

Logo for barriere?

- mikael.snaprud@tingtun.no
- Tlf. 91 862 892

Logo for barrier?

- http://wiki.egovmon.no/wiki/Accessibility_Score_Icon

Forum for brukskvalitet på nett

- eGovMon prosjektet inviterer i samarbeid med Difi
- Forumet opprettes for å bidra til raskere utvikling mot bedre kvalitet på nett
- første rekke samarbeide over nett

Forslag til aktiviteter

- Deling av løsninger for å rette feil på nettstedet
- Dialog om utvikling av målinger
- Forbedring av portalløsninger ved bruk av målinger og brukerdiallog.
- Deling av foreløpige måleresultater før de publiseres.
- Tilgang til måleverktøy under utvikling.

Første fysiske møte

- I Oslo, 18. Juni.
- Målrettet invitere leverandører
- Alle 5 har sendt eller skal sende inn forslag til gode nettsteder.
- Gå gjennom foreløpige resultater for nettsteder levert av hver leverandør.
- Samle info for deling til online forum

Innsamling av tilbakemeldingsskjema

**Takk for idag og
Vel hjem**